

Motion

1975/76: 1309

av herr Åkerlind
om larmsystem för åldringar och handikappade

Befolkningen i Sverige kommer fram till 1990 att gradvis bli genomsnittligt äldre. Förklaringen till det är att antalet personer över 67 år beräknas öka med 200 000 under perioden 1976—1990. Redan under perioden 1958—1975 har samma åldersgrupp ökat med ca 300 000.

Denna åldringsexplosion innebär att vi i dagens läge har drygt 1,2 milj. människor över 65 år.

Vi har ett högt utvecklat socialt system i vårt land och en i många stycken väl fungerande åldringsvård. Men det ökande antalet åldringar ställer krav på nya åtgärder för att vi skall kunna ge våra pensionärer en i olika avseenden tryggad ålderdom, ett åldrande utan rädsla och fruktan, utan isolering och vanmakt. Ett klart mål för åldringsvården måste vara att få så många pensionärer som möjligt att bo kvar i sin naturliga miljö — i sina hem — så länge som möjligt.

Det visar sig emellertid att en del pensionärer vill komma på institutioner bl. a. på grund av rädsla att vistas ensamma i en lägenhet. Man är rädd för "att något kan hända i ens kropp" eller att "man kan ramla och inte kunna kalla på hjälp". Denna oro och ängslan kan förorsaka en ökad köbildning till ålderdomshem och andra institutioner. Det är alltså högeligen önskvärt även från huvudmännens synpunkt att ge den enskilda människan mesta möjliga trygghet i bostaden.

I massmedia meddelas då och då att pensionärer eller handikappade råkat ut för olycksfall eller sjukdom som gjort att de fått ligga i dagar och ibland veckor innan deras nödsituation upptäckts. Ibland har döden kommit före hjälpen. Landets hemsamariter gör dagligen en utomordentlig insats. Problemet är att de inte kommer att räcka till.

Pensionärernas trygghet bör kunna göras betydligt bättre genom komplettering med något larmsystem. Det finns olika s. k. aktiva larm — direktlarm — genom vilka hjälp kan tillkallas med olika knappar. Direktlarm kan även fungera som överfallsskydd och medverka till att nedbringa den tilltagande brottsligheten mot åldringar och handikappade.

För de fall där en pensionär blivit liggande medvetslös och helt oförmögen att med en larmknapp kalla på hjälp krävs ett s. k. passivt larmsystem. Det fungerar så, att larm utlöses genom frånvaron av aktiviteter hos pensionären. En svensk forskargrupp har utvecklat ett passivt system som f. n. introduceras av televerket. Ett 80-tal enheter finns redan installerade i Gottsunda inom Uppsala kommun. Även i Kiruna

finns ett 20-tal liknande installationer. Det är också känt att vissa utländska system är utvecklade och tillgängliga i Sverige.

En omfattande utprovning och utvärdering av både passiva och aktiva larmsystem som finns tillgängliga borde göras med det snaraste. Utvärderingen bör göras av socialstyrelsen, och resultaten av utvärderingen bör på lämpligt sätt delges kommuner och landsting.

Medel för dylik försöksverksamhet finns uppenbarligen tillgängliga inom ramen för anslaget A 3 Forsknings- och utvecklingsarbete samt försöksverksamhet under socialdepartementets huvudtitel.

Med hänvisning till det anförda hemställes

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en omfattande utprovning och utvärdering av både passiva och aktiva larmsystem, avsedda för åldringar och handikappade, med det snaraste bör göras i socialstyrelsens regi.

Stockholm den 27 januari 1975

ALLAN ÅKERLIND (m)

